

Acésta fôia ese cate 3 côle pe luna si costa 2 fiorini v. a. pentru membrii asociatiunei, éra pentru nemembrii 3 fr. Pentru strainatate 10 franci cu porto postei.

TRANSILVANI'A.

Abonamentulu se face numai pe cate 1 anu intregu. Se abonéza la Comitétulu asociatiunei in Sibiu, séu prin posta séu prin domnia collectorii.

Fôia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Nr. 19.

Brasiovu 1. Octobre 1871.

Anu IV

Sumariu. Bibliotecariulu asoc. trans. pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu reportéza despre starea bibliotecii acestei asoc. — Protocolu despre a XI. adun. gen. a asoc. (Fine). — Monografi'a Fagarasiului. (Fine.) — Padurile si insemnatatea lor. (Continuare). — Protocolulu siedintiei estraord. comitetului — Consemnarea membriloru ord. si ajutatori ai asoc.

Bibliotecariulu asoc. trans. pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu reportéza despre starea bibliotecii acestei asociatiuni.

De 'i s'aru primi bibliotecariului subscrisu definitiunea, ce voesce a o dá despre biblioteca in genere, si in specie despre bibliotec'a unei astufelii de corporatiuni, precumu e asoc. trans. pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, acést'a definitiune aru fi urmatórea:

Bibliotec'a in genere e unu depositu, unu tesauru in care se pastréza si asiédia productele rezultate d'in frementàrile, activitatea, agerimea si vointi'a spiritului omenescu d'in tempurile crudei sale pruncii pàna la cele de fatia; ea este totudeodata si oglind'a, in care se reflecta spiritulu omenescu in deosebitele fase si diversele graduri a le desvoltamentului seu.

Catu pentru bibliotec'a unei corporatiuni, precumu e a nostra, definitiunea acést'a e totu acel'asi adeveru, redusu inse cu predilectia la natiunea si poporulu anumitu, dintr'alu càrui sinu s'a formatu o astufelii de corporaciune; ear in ultim'a analiza bibliotec'a asociatiunei transilvane aru trebui sà fia tesaurulu, in care sà se afle asiediate tóte productele rezultate d'in frementàrile, activitatea agerimea si vointi'a spiritului intregi nóstre natiuni si a intregului nostru poporu.

Precumu desvelesce lumea esterna, objectiva, unu immensu magazinu de diferite némuri, genuri, soiuri si specii, astufelii ne presenta lumea subjectiva, interna relativu immensulu hotaru de producte rezultate d'in combinatiunile spiritului omenescu si a vointiei s'ale;

precumu lumea objectiva se imparte in prinvinti'a avutiei s'ale, dintr'unu intregu amorfu in multe alte si deosebite pàrti, cari constitue érași ele pentru sene unu intregu sleitu in forma si netezitu de ordine, spre a fi possibile o grabnica si sigura privire asupra intregului d'in totalitate, astufelii e neincungiuratu de lipsa, cá sà se imparta si gramad'a de productele rezultate d'in spiritulu omenescu, va se dica, gramad'a de càrti si scripte, in cari se afla aceste rezultate.

Atari subtu-impertiri a unui materialu intregu

dupa deosebitele némuri, genuri, soiuri si specii, se dice: o sistema.

A regulá si impartii materialulu — càrtile — unei bibliotece in modu rationale, sistema indigitata dupa ramuri de scientia si specia de materialu, aru fi — in parérea bibliotecariului — cea mai corecta procedere.

Incatu e vorb'a de arangiarea si regularea bibliotecei asoc. trans. pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, 'i aru fi placutu bibliotecariului sà afle cu ocasiunea predàrei acestei bibliotece in manile s'ale, sà afle unu astu-felii de materialu si atatea càrti încàtu sà'i fia fostu possibile d'a arangiá si regulá bidliotec'a asiá, precumu se afla intr'adeveru bibliotecele mai mari ale corporatiuniloru altoru natiuni si popóra inaintate deja departe in cultur'a si literatur'a, in principiuiu impartite.

Inferioritatea bibliotecei nóstre inse, compuse si formate d'in carti si scripte mai totu din mila, fatia de alte biblioteci, cari au costatu pre staturi, popóra si privati milióne de banetu, nu'i iartà bibliotecariului a urmari la arangearea acestei bibliotece o astufelii de impratire, elu sortandu cartile, scriptele, documentele, tablourile si atlantii aflati in biblioteca, le a pusu in astufelii de ordine, incatu càrtile de unu coprinsu omogenu, vinu sub numirea si titlulu ramului de scientia, alu carui parte facu.

Croindu acésta directiune, materialulu bibliotecei fu grupatu si regulatu in 19. despartimente si adeca:

- I. Cartile de agricultura si industria.
- II. Cartile pentru archeologia si anticitati.
- III. Cartile de architectura si arte.
- IV. Bibliografia, biografii si memoires.
- V. Economii'a nationale, politic'a si statistic'a.
- VI. Geografi'a si cunoscintie topografice.
- VII. Gramatice si càrti de lectura.
- VIII. Istori'a naturale.
- IX. Istori'a universale si particulara.
- X. Iurisprudenti'a si legislati'a.
- XI. Lexicóne.
- XII. Literatur'a.
- XIII. Matematic'a (arithmetic'a si geometri'a).
- XIV. Medicina (hyghiena).
- XV. Pedagogi'a si instructiunea publica.
- XVI. Càrti si scrieri teologice si bisericesci.

XVII. Numismatic'a.

XVIII. Diverse scrieri si documente publice.

XIX. Scrieri periodice.

La fiacare d'in aceste despartimente, s'a mai facutu si unu sub-despartimentu la care s'a disu de esemplu:

Literatur'a

a) cãrți de feliulu acést'a in limb'a romana,

b) in limb'a latina,

c) " " italiana,

d) " " francesa etc. etc.

Venindu acuma d'aespune numerulu cartiloru, scrip-teloru, documenteloru, tablouriloru si atlanteloru, se comunic'a, cà s'au inregistratu cu totulu in numeru curente 935 de bucãti.

Dintr'acéstea suntu 365 legate si 570 nelegate, cari de presentu nici nu e de lipsa a se legá.

Tomuri, fascióre si bucãti de cãrți si scripte séu documente se afla intr'o suma de 1624.

Acéstea si atatatea suntu cãrțile si scriptele bi-bliotecei asoc. predate bibliotecariului la intrarea s'a in functia cá atare.

Voindu a clasificá cualitatea materialului scienti-ficu coprinsu in cãrțile si scriptele acestei biblioteci, trebue sà se marturisésca — de si cu parére de rèu — cà acestu materialu trece cu óresi cari esceptiuni de o insemnetate scientifica secundaria; de óre-ce sci-entiele cu tendintie realu-practice si adeveratu culti-vatórea suntu mai de totu ne-presentate.

Incatu aru putea fi vorba, cà cumu e represen-tata literatur'a romana in bibliotec'a nóstra, aici se observa pe scurtu, cà asta literatura e in reportu cu alte literaturi straine mai de locu ne-representata, de si romanii se póte dice cà au fostu in cele d'in ur-ma decennie ale vécului acesta in diferite directii bi-nisioru activi si dupa imprejuràri si originalu pro-ductivi in ceea ce atinge literatur'a nationale.

Asia de esemplu nu se afla in bibliotec'a nóstra productele originali nationale a le lui Bolintinénu, Vasilie Alesandri, Andreiu Muresianu, Eliade Radu-lescu, Sionu, Alesandrescu, Cesaru Boliacu, Vacarescu, Martianu cu economi'a s'a politica-nationale si sta-tistic'a, traducerile d'in Schiller si Góthe de Pogoru si Scheleti, traducerile lui Shakespeare de Carpu, fabulele lui Cichindélu, Donici etc. nu se afla nici chiaru operile mari ale romanului George Sincaiu si Samuilu Clainu, si altele multe.

Atàt'a pe scurtu ce póte reportá bibliotecariulu despre starea biblioteci.

Afara de cãrți si alte scripte i se mai predede bibliotecariului si unu numeru de minerali si numi vechi, donati asociatiunei de mai multe persóne sti-mabili, cari dorescu inavutirea asociatiunei nóstre.

Aceste obiecte le a inventatu bibliotecariulu deo-sebi intr'unu inventariu anume numai pentru aceste obiecte, adaogendu la numirea si pretiulu loru si nu-mele stimabililoru donatori.

Dintre mineralele inregistrate subtu Nrii. curenti

d'in astu inventariu alaturatu sub % mineralele de sub Nrii. 4. 9. 7 si 10. suntu donate spre acelu scopu, cá sà se vènda ér banii sà intre in fondulu acocia-tiunei.

Mineralele si numii fiindu de pretiu suntu puse subtu incuetória.

Langa susu atinsulu inventariu se mai substerne si unu inventariu despre mobilele de cancelaria cari se afla si se tienu in si de proprietatea si posesiunea asoc., tóte pretiuite de unu espertu in pretiu de 384 fr. 65 cr. v. a.

Pre candu își termina bibliotecariulu reportulu seu despre starea biblioteci, substerne totu deodata si catalogulu despre cãrți d'inpreuna cu cealalte doue inventare cu acea observare si rogare:

Ca onor. adunare generale sà binevoiasca, a'i dá absolutoriulu in privinti'a implinirei datorintiei s'ale; ér cea mai insemnata rogare si propunere a biblio-tecariului aru fi:

Adunarea generale se decretéze, cá sut'a de flo-reni preliminata si pe anulu viitoriu in budgetulu asoc. cá remuneratiune pentru bibliotecariu, sà o stérge cu totulu de subtu acestu titlu in folososulu fondu-lui asoc., disponendu mai departe, cá cu acésta suma de bani séu sà se cumpere cãrți pentru biblioteka, séu sum'a ast'a sà se inadange unui stipendiu pentru unu studente sermanu dar cu talente, carele aru voi se faca cursulu de fisica si chimia la universitatea d'in Vien'a séu Zürich; declarandu'si subscrisulu bi-bliotecariu firm'a vointi'a, d'a provedea d'aici inainte oficiulu de bibliotecariu gratis si fàra nici unu emolumentu.

Sabiù, 1. Augustu 1871.

I. Maximu,

bibliotecariulu asociat. trans. pentru literat. si cult. popor. rom.

Protocolu despre a unusprediecea adunare gen. a asoc. trans. pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu,

tienuta in Fagarasiu in 7—8. Augustu 1871 sub presidiulu dlui cons. aulicu in pens. Iacobu Bolog'a.

Siedintia II.

tienuta in 8. Augustu 1871. Continuarea siedintiei la 5 óre d. a. (Fine.)

19. Dupa redeschiderea siedintiei la invitatiunea presidiului dn. referinte alu comisiunei bugetare con-tinua raportulu seu, recomandandu adunarei spre pri-mire, positiunea a 3-a din bugetu: 200 fr. v. a. re-muneratiune pentru casieriulu asociatiunei, ceea ce se primesce.

Venindu la positiunea a 4. 100 fr. v. a. remu-neratiune pentru bibliotecariu, comisiunea propune stergerea acestei positiuni, de ore ce dn. bibliotecariu I. Maximu a resemnatu la remuneratiunea acést'a, oferindu-si oficiulu gratuitu si a se aduce multumita protocolara dn. I. Maximu pentru acestu ofertu.

Se primesce si dn. I. Maximu i-se exprime pr'in acést'a multiumita.

Positiunea 5. 200 fr. v. a. spezele cancelariei asociatiunei propuse de comisiune se primescu de adunare fora desbatere.

Positiunea 6. d'in proiectulu bugetariu alu comitetului: 300 fr. v. a. remuneratiune pentru unu scriitoriu stabilu in cancelaria asociatiunei se reduce d'in partea comisiunei bugetarie la 200 fr. v. a., ce se recomanda adunarei, spre primire.

Asupra acestui punctu, se incinge desbaterea, la care ia parte presidiulu, aducandu a mente adunarei de propunerea facuta de dn. protopopu I. Metianu, si primita in principiu de adunare, cá se se creedia 2 stipendia pentru juristi. Rusu sustiene propunerea comitetului. Macelariu face propunerea lui Metianu de a s'a, cu acelu adausu, cá se se stipendieze doi juristi cu cate 150 fr. v. a. indetorendu-se acestia, a impliní lucrurile de scriitori, in cancelaria asociatiunei. Dupa ce mai vorbescu Nicolau Densusianu contra adausului din propunerea lui Macelariu, Servianu Popoviciu pentru, si dupa ce Macelariu si-mai motivéza, odata propunea s'a, éra referentele parerea comisiunei, — se pune la votisare propunerea lui Macelariu si se primesce.

Positiunea 7. doue stipendia de cate 400 fr. v. a. pentru doi ascultatori de filosofia, proiectate de comitetu, se recomanda spre primire si d'in partea comisiunei; éra dn. Visarionu Romanu propune cá d'in acéstea doue stipendia, unulu se fia menitu pentru unu ascultatoriu de pedagogia in strainatate. Dupa ce acést'a propunere este combatuta de Mesiota, care spriginesce votulu comisiunei, se pune la votu propunerea lui Romanu, si se respinge, remanandu in valóre propunerea comisiunei.

Positiunea 8. doue stipendia de cate 400 fr. v. a. pentru doi ascultatori la politechnica, proiectate de comitetu, si recomandate de comisiune, spre primire. Se primesce.

La positiunea 9-a 350 fr. v. a. unu stipendiu pentru unu elevu de agricultura silvicultura afara de Transilvania, comisiunea face propunerea de a se urcá stipendiulu dela 350 la 400 v. a.

Facia cu acést'a positiune dn. Marinu propune cá stipendistulu prevediutu aci, se se ocupe numai cu agricultur'a deobligandu-se a servi dupa absolvirea studiului, cá profesorulu la unu institutu de agricultura romanu infientiandu, éra Codru Dragusianulu propune, cá stipendistulu din cestiune, se se ocupe numai cu silvicultur'a.

Punendu-se la votisare propunerea comisiunei de a se urcá stipendiulu la 400 fr. v. a. se primesce unanimu.

Dupa ce dn. Marinu — si motivéza inea odata propunerea s'a cerendu, cá se se exprime d'in partea adunarei, necesitaten infientiarei unui institutu romanu de agronomia, si dupa ce dn. Racuciu si Visarionu Romanu pledéza pentru propunerea lui Codru, se

pune la votisare propunerea lui Marinu, si cade, primindu-se propunerea lui Codru Dragusianu.

Positiunile 10. trei stipendia a. 50 fr. v. a. pentru trei gimnasisti, = 150 fr. v. a.

11) trei stipendia a 50 fr. v. a. pentru trei studenti de scóle reali = 150 fr. v. a.

12) patru ajutorie a 50 fr. v. a. pentru patru sodali de meseria cualificati de a se face maestri = 200 fr. v. a. si

13) diece ajutorie a 25 fr. v. a. pentru diece invatiacei de meseria = 250 fr. v. a. proiectate de comitetu si primite de comisiune se primescu si de catra adunare fora desbatere.

La positiunea 14) 100 fr. v. a. pentru inmultirea bibliotecei asociatiunei, proiectata de comitetu, comisiunea propusese urcarea la 150, inse de orece nu s'a pututu face economia, la posturile superiori, trebuie se remana totu numai suma de 100 fr. v. a. Macelariu susutiene sum'a de 100 fr. v. a. inse ar' fi de parere, cá se se mai credie inca doue stipendia, pentru doi invetiacei la meseria.

Stezariu e contra acestei pareri, si punendu-se la votisare, suma de 100 fr. v. a. se primesce.

Positiunile 15) 200 fr. v. a. speze estra-ordinarie a le asociatiunei;

16) 120 fr. v. a. chiria casei asociatiunei, proiectate de comitetu, si recomandate si de comisiune se primescu.

Mai departe, propune comisiunea crearea unui stipendiu nou de 50 fr. v. a. pentru unu elevu la scóla comerciale. Se primesce.

La rogarea comitetulu scolariu din Lapusiulu ungurescu, de a se subventioná d'in partea asociatiunei cu 300 fr. v. a. pre anu, comisiunea propune respingerea petitiunei si indrumarea ei la consistoriulu respectivu, spre ajutorare, inse se se deschida o colecta intre membrii adunarei generali.

Cu privirea la acést'a face dn. Visarionu Romanu propunerea, cá adunarea generale, se decida respingerea acestei petitiuni din motivu, cá de presentu, nu este in positiune de a-i póte satisface.

Partinindu-se acést'a propunere si din partea dn. Macelariu, se primesce de catra adunare redicandu-se la conclusu.

Finindu-se desbaterea asupra bugetului Macelariu, face propunerea de sine statatoria, cá la impartirea stipendieloru, se se adauge clausul'a, cá stipendistii se se deobliga, prin unu reversu subscrisu de ei, cá dupa absolvirea studiilor, voru servi in patria intru catu voru aflá postu corespundiatoriu. Se primesce.

20) La invitatiunea presidiulu, comisiunea alésa pentru motiuni, reportésa prin referentele seu dr. Borcea asupr'a proiectului asternutu din partea comitetului, cá §§ 7 si 22 din statute, se se modifice astu-feliu, cá si corporatiunile, respective persónele morali, in casulu déca suntu membri ordinari ale asociatiunei se se póta bucurá de dreptulu votisarei

in adunarile generali a le asociatiunii, prin cate unu reprezentante alu seu legitimatu, facându-se acestu proiectu in urma conclusului adusu in siedintia adunarei generali dela Naseudu, tienuta in 9. Augustu 1870, punctulu 20 — comisiunea cu majoritate se dechiara in contra proiectului comitetului, sustienendu neatingiveru statutele, éra avocatulu I. Romanu, cá membru alu comisiunei, dechiarandu, cá a remasu in minoritate, si insinuandu votu separatu — si motivéza parerea s'a, cá adeca corporatiunile resp. persoanele morali, inca se póta fi reprezentate cu votu decisivu.

Dr. Racnuiu si Alutanu spriginescu parerea majoritatii éra Macelariu proiectulu comitetului, precandu presidiulu cetesce conclusulu adunarei generali d'in Naseudu, si face adunarea atenta, cá ar' fi unu casu perniciosu, cá o adunare, se supprime conclusulu adunarei precedente.

Dupa ce atatu referintele Borcea, catu si Macelariu, — si mai motivéza inca odata parerile loru, se pune la votu propunerea majoritatii din comisiune, si se respinge, — primindu-se proiectulu comitetului asociatiunei in totu cuprinsulu seu.

21. Dn. presiedinte aducendu la cunoscientia, cá in adunarea generale din Naseudu, se-a fostu alesu de controloru si membru suplentu alu comitetului dn. protopopu Ioanu Popescu, cu aceea reserva, cá in casu, candu dn. Popescu ar' resigná, se aiba presiedintele dreptulu a substitui pre anulu 187°/₁ unu controloru si membru suplentu in persón'a, care i-se vá paré corespundietoria, cea ce s'a si intemplat, substituindu-se du. Basiliu Ardeleanu, si astu-feliu acum invita adunarea a alege controloru si membru suplentu stabilu. La propunerea dn. D. Gremoiu se alege cu unanimitate cá controloru dn. Basiliu Ardeleanu, éra la propunerea dn. Macelariu, se prochiama cá membru suplentu a-lu comitetului dn. cassariu C. Stezariu.

22. Dn. Elia Macelariu propune, cá adunarea se imputernicésca pre comitetu, a primí oferte si in actii a le bancei „Transilvania,“ facende in favorulu academiei de drepturi, ér' candu banc'a ar' mai cere si ratele restante din actiuni, comitetulu se aiba vóia a se orientá dupa impregiurari. Spriginindu-se acést'a propunere de dn. C. Stezariu se primesce d'in partea adunarei.

23. Referintele comisiunei pentru inscrierea membrilor noi, raportéza despre inscrierea unoru membri insinuati in decursulu siedintiei de astadi; ér' cu privire la obiectele, remase dela espositiunea d'in Brasiovu propune, cá acestea se se incredintiéze comitetului cercualu de aici spre a se vinde si sum'a baniloru incassati a se tremite la comitetulu d'in Sibiu. Se primesce.

24. Se cetesce o chartia a dn. Burduhosulu, asessore in Naseudu, prin care tramite tacse incassate dela membrii asociatiunei, in suma de 25 fr. v. a. Se preda cu multiumita cassariului spre administrare.

25. Dn. presiedinte face intrebarea, cá unde se tiena pre anulu venitoriu adunarea generale?

In urm'a invitarei facute d'in partea romaniloru dela Sebesiu se decide a se tiene venitoria adunare generale in Sabesiu pre 6 si 7. Augustu 1872.

26. La invitarea presidiului adunarea prochiama de membrii a-i comisiunei pentru verificarea protocolului de astadi, pre dn. I. Antonelli, Codru Dragusianu, adv. I. Romanu, Basiliu Alutanu, D. Gremoiu si protopopulu Petru Popescu.

Cu acésta finindu-se agendele actualei adunari generale dn. presiedinte inchiae la 7 óre séra siedintia, esprimandu ferbinte multiumita locuitoriloru d'in Fagarasiu si giuru, pentru caldur'a, cu care au primitu in sinulu loru adunarea si pentru caldurosulu spriginu, ce au datu asociatiunei prin contribui-rile loru dicandule „remasu bunu.“ La acestea du. I. Romanu, multiamesce dn. presiedinte pentru conducerea intielépta si cu tactu, a agendelor adunarei, urandu atatu d-sale, catu si tuturor membriloru d'in afara, unu „se traiésca.“

D. u. s.

Iacobu Bologna.

Notarii adunarei:

Dr. I. G. Mesiota.

Nic. Densusianu.

Teofilu Francu.

Cetitu, indreptatu si verificatu.
Fogarasiu in 10. Augustu 1871.

Comisiunea verificatoria:

Ioane Antonelli m. p.	I. Romanu m. p.
Petru Popescu m. p.	Basiliu Alutanu m. p.
Codru Dragusianulu m. p.	D. de Gremoiu m. p.

Monografi'a Fagarasiului.

(Fine.)

La a. 1595 Baltasaru Bathori pre atunci gubernatoru alu Transilvaniei d'in mandatulu verului seu a nestatornicului si usiorului Sigismundu móre sugrumatu in prensor'ia d'in Gher'la. — Dupa care Fagarasiulu deveni in posesiunea fiscalui. La a. 1599 in octobree Mihaiu eroulu domnulu Valachiei in trecerea sa catra Sabinu asupr'a lui Andreiu Bathori ocupase si Fagarasiulu, ci nu lasase presiediu intr'ensulu avendu de cugetu asi supune tóta Transilvania ceea ce i-a sí sucesu, pentru cá aflamu cum cá in 20. novembre 1599 si in 9. februaru 1600 a conchiamatu si tienutu diete ardelene. Dupa nefericit'a lupta dela Miristiu in 18. septembree a acestui anu, se retrage éra si in Fagarasiu, de unde apoi trece in Romania spre asi reintregi óstea si a combate pre invasorii si tradatorii tieriei sale. — Curendu dupa aceea soci'a sa Floric'a si filiulu seu Petrasicu se aducu prensi in castelulu d'in Fagarasiu.*)

*) Benkő Transilvania pag. 252.

Diet'a d'in 1601 ținuta la Clusiu acorda posesiunea castelului și a țierei Fagarasiului generariului supremu Stefanu Csáki, éru la 1608 trecuse la Gavriila Bathori principele Transilvaniei. După moartea acestui-a cu învoirea dietei se înscrie că diestre soției lui Catarin'a Brandenburgic'a pentru sum'a de 100,000 fr. unguresci.

Pre tempulu domniei acesteia la 1631 venise la Fagarasiu Ioane Movila principele destituitu alu Moldovei și capetandu dela dens'a unu sucursu de 600 fr. voliá asi conduce óste, cu alu carei ajutoriu se reintre in Moldov'a, dara Ioane Kemény stranepotulu romanului Micul'a, avendu mare influentia la curtea principesei 'lu impededá. Gavriila Movila, fratele destituitului principe, carele traia pre aici cu esule se casatori cu Elisabet'a Zoliomi veduv'a lui Michael Imrefi și sóra buna lui Davidu Zoliomi, ce in acestu tempu jocase unu rol insemnatu in istoria Transilvaniei.*) Pre filiulu acestuia Nicolau Zoliomi după Andreiu Francu Sabinianulu la Sincuiu preutulu romanu Cirilu Ciurilla formandusi óste de 600 romani spre a ajutá pre Georgiu Rákóczi alu II. in contr'a lui Acatiu Baresai, 'lu prenze la fortareti'a Hunedorei si-lu tramise la Rákóczi, carele lu interná in prensóri'a d'in Szekelyhid.**)

Dela Catarin'a trecuse Fagarasiulu in posesiunea lui Georgiu Rákóczi I. și a soției acestui'a Susan'a Lorandfi éru in urma la ambii Apafesci.

Sub domni'a acestor'a guberniulu țierei lu conduceá Michael Teleki venitu aici d'in partile Ungariei de origine romanu, și unchiu soției lui Apafi I. Pre acést'a la a. 1683 lu aflamu in fruntea malcontentiloru ungureni și combatandu óstea imperatésca in partile Ungariei, éru la a. 1687 impacatu cu imperialii și midilocitoriu de a se constringe Apafi I. la subiererea tractatului de supunerea țierei cunoscutu sub numirea „Transactio Lotharingica,” la a. 1690 se lupta alaturea cu imperialii in contr'a lui Constantinu Brancoveanulu și alui Tököli la Zernesci, unde a și caditu in lupta.

Apafi I. morise în Fagarasiu in 13. aprile 1690, dara nu s'a inmortentatu aici, ci la Malomkerék in sacrariulu besericeii evanghelice.

In acestu castelu, ce intr'una lunga serie de ani a fostu resiedinti'a mai multor principi și principese ale Transilvaniei, ale caroru vietia sociale o descrie cu multa cunoscintia de lucru cronicariulu Cserei, cuprendendu in sene sale fórte spatióse se ținura mai multe diete ale Tranceilvaniei, asia: la a. 1666, 1678, 1684 și 1690.

Form'a lui e quadr'angulara, atátu murii câtu și cladirile de intr'ensulu suntu de una constructiune fórte solida și e impresuratu cu unu siantiu latu, in care pre tempu de pericolulu vre unei invasiuni se

derivá riulu de munte ce curge in apropiare prin ajutoriulu unui canalu suteranu.

Pre murii acestuia pana in temporele mai recente se vedeau unele embleme și inscriptiuni. La pórtá spre strang'a éru emblem'a principesci An'a Bornemissza cu inscriptiunea „An'a Bornemissza D. Gr. Principissa Traniae, Partium Regni Hungariae Domina et Siculorum comitissa,” — spre resaritu alui Rákótzí cu inscriptiunea: Hoc propugnaculum restitutum expensis Illmi ac Celsissimi Principis D-ni. Georgii Rákótzí D. Gr. Ppis Traniae Partium Regni Hungariae Domini et Siculorum Comititis.“ — In la intrulu castelului éru emblem'a familiaria a Bathoresiloru, și adeca: trei denti ținuti de doi angeri tutelari,“ — a Bethlensesiloru: „doue gansce strapunse prin gátu cu una sengura sagéta,“ — și apoi pucinu mai departe inscriptiunea lui Mailatu: „Stephanus Mailáth Voivoda Transilvaniae et Siculorum Comes. Anno D. 1538.“

Prin tractatulu de pace dela Carlovetiú incheiatu intre imperatulu Leopoldu și turci in 26. januaru 1699 devenindu Ardealulu sub domni'a Augustei case habzburgice cu dreptu ereditariu, castelulu și domniulu Fagarasiului cá fiscalitate inca trecuse in posesiunea acesteea, stramutandu-se Apafi alu II. la Vien'a cu pensiune anuale de 10,000 floreni și cu titlulu „S. R. J. Princeps.“*)

Castelulu d'in cestiune in decursulu temporeloru sierbise și de locuinti'a mariloru capitani ai districtului, cari in tempu de pace conduceau administratiunea politica și judiciaria, éru in tempu de resbelu aveau comand'a contingentului militariu.

In seri'a acestor'a ocurá:

I. Stefanu Tokos, carele incede diploma nobilitaria data familiei romane Boeriu de Recea in modulu urmatoriu: „Nos Stephanus Tokos arcis Fogaras castellanus: Domus pro memoria etc. anno 1507.

II. Paulus Thomori, calugaru franciscanu cunoscutu și acum in istoria Ungariei, carele in urma cá arhiepiscopu de Calocsa și aflase mórtea in nefericita bataia dela Mohács. Dela acést'a se afla mai multe donatiuni, d'in cari in unele se numesce: „Nos Paulus de Thomor capitaneus et castellanus castriterraque Fogaras: Memoriae commendamus etc. anno 1509.“ in altele: Nos Paulus de Thomor castellanus castriterraque Fogaras, nec. non gubernatur Abbatiae Kolos Monostra anno 1509. Feria tertia ante festum decollationis Joan. Bapt.“ — In donatiunile date la a. 1516: „Nos Paulus de Thomar capitaneus castrorum Fogaras et Munkáts, nec non camerarius salium regalium partium Regni Transilvanorum, ac administrator proventuum Abbatiae de Kolos Monostra: Damus pro memoria.

III. Cosmus Horváth Petriyevit. Acést'a după cum se vede atátu d'in dimplom'a lui Stefanu Bathori relativa la decimele și quartele d'in districtulu Barsei cu datulu 8. Martiu 1583, câtu și d'in unele

*) Cronic'a lui Georgiu Sincái tom. III pag. 21 și 22.

**) „ „ „ „ „ III pag. 83.

*) Benkő Transilvania pag. 314.

donatiuni date de densulu la 1579 se scri'a asia: „Nos Cosmus Horváth Petrityevit provisor et prae-fectus arcis Fogaras: Memoriae commendamus.“ Cu acestu anu a incetatu dreptulu prefectiloru castrului Fagarasiu de a edá diplome si privilegia nobilitari.

IV. Michaele Matskási pre la a. 1610.

V. Ioane Ballingh pre la a. 1612.

VI. Baltasaru Keméni 1614.

VII. Ioane Keméni, filiulu lui Baltasaru sub principii Rákotiesci pana la 1659. In anulu 1660 se facuse domnu alu Transilvaniei.

VIII. Andreiu Barsai, carele d'in mandatulu lui Ioane Keméni fusese spendiuratu inaintea portei castrului. Causele au fostu ca erá de partit'a frates'o a principelui Acatiu, si ca nu si ar' fi tienutu apromisiunea de pre tempulu captivitateri tataresci, prin care se legase, ca dupa ce se va reintóree in Ardealu va lucrá se se rescumpere si Keméni.

IX. Simeone Keméni, filiulu principelui Ioane.

X. Andreiu Ugron pre la inceputulu domniei lui Apafi I.

Aici se intrerumpe seri'a mariloru capitani pre óre catu-va tempu, cà-ce An'a Bornemissza de in caus'a lacomie de averi lasase neinlocuitu acestu oficiu, care s'a restauratu numai sub Apafi II.

XI. Gregoriu Bethlen sub scurt'a domnia a memoratului.

Pre la inceputulu domniei Augustei case austriace acést'a functiune o portase Simeone Boieriu. Pre densulu la an. 1697 lu aflamu cá comisariu in Transilvania, ca atare pre tempulu celebrei lupte dela Zent'a rescumparase unu inelu dela unu tieranu, pre care donandulu lui Eugeniu de Savoia i causase bucuria mare fiendu cà fusese chiaru inelulu marelui Veziru, caditu in acea lupta, pentru care daru fusese asediatu in functiunea memorata aici in Fagarasiu. La 1704 opidulu Fagaras se devastase cumplitu prin curutii lui Franciscu Rákotzi, si numai pre la 1709 s'a restauratu dupa ce se reintorsera ómenii d'in Romania'a, unde si cautasera asilu. Sub capitani'a acestui-a la a. 1716 se intemeliase si episcopi'a Fagarasiului dotanduse cu dominiale Sambatei si a Gherlei, — totu atunci beseric'a edificata la 1697 de principele Constantinu Brancoveanulu se preface in beserica catedrala, ér' primului episcopu Br. Ioane Nemes de Patak mai inainte parocu rom. cat. in locu, i-se dau de locuintia unele odai d'in castrulu de aici. La acestu episcopu locuise in pruncia si tatalu renumitulu nostru cronicariu Sincaiu.

XIII. Iosefu comitele Teleki, si Iosefu Boieriu d'in Berivoiu ambii pre tempu fórte scurtu.

XIV. Ioane Toroczka delá 1735. Pre tempulu acestui-a Ioane Inocentiu Clainu anteluptatoriulu si martirulu nationalitateri romane transilvane midilocisera schimbarea dominiului Sambatei si a Gherlei cu castrulu si Dominiulu Blasiului, unde la a. 1738 se stramutaserá de aici.

XV. Andreiu Szenkeresztí a. 1740.

XVI. Comitele Paulu Teleki a. 1746.

XVII. Nicolau Bethlen a. 1760. In acestu anu in 31. Maiu la 4 óre dupa amédi in opidulu Fagarasiu a fostu unu incendiu infioratoriu. Foculu dupa istori'a domus a parentiloru Franciscani de aici se nascuse d'in bordeiulu unui neorusticu la extremitatea stratei Brasiovului si s'a estinsu pana la marginea opidului de catra Bethleanu consumandu tóte edificiale, ce i-au statu in cale afora de beseric'a unita, Monasteriulu Franciscaniloru, curtea dominiului fiscale si beseric'a reformata.

In a. 1764 Mari'a Terezi'a imperates'a sí marea principesa a Ardealului in una parte a acestui districtu crease companiele de frontiera a regimentulu I. romanu, ér' dominiulu fiscale de aici in 1768 lu inscrisese natiunei saxonice pre 99 ani pentru sum'a de 200,009 fr. — in castelu asiediase presidiu militariu ces. reg. — De atunci in cóce marii capitani ai districtului se vediuira nevoliti a-si conduce localitati in opidu atátu pentru sene cátu si pentru cancelarielu lor.

XVIII. Capitanu mare Michaele Bruchenthal in 1767.

XIX. Comitele Iosefu Beldi la 1784.

In acésta anu imperatulu Iosefu II. pasi cu reformele sale, impartí Transilvani'a in 11 comitate, in fruntea caror'a denumi cate unu prefectu sub numirea de comite supremu, sub cari steteau mai multi vice comiti si júdeci de cercu.

Districtulu Fagarasiului s'a unitu cu Alb'a superioare sí i-sá pusu in frunte cá comitu supremu Teofilu Ahleteld si doi vice comiti, Martinu Salmen in cerculu de preste Oltu, ér' Michaele Simon in cerculu de dincóce de Oltu.

Sub Leopoldu alu II. s'a restituitu vechi'a constitutiune a tieriei, sí cu acést'a sí marii capitani, apoi astufeliu urmasera alu.

XX. Iosefu Donáth.

XXI. Baronulu Iosefu Miske pana la 1807.

XXII. Iosefu Bistraí pana la 1817.

La a. 1811 a fostu fómété mare d'in caus'a secei, ce a domnitu in tomn'a a. 1810. Mesur'a de cucurnzu se vendeá cu 13 fr. secar'a cu 16, ovesulu cu 8 fr. Bani de aur si argentu desparusere, bancnotele de câte 5 fr. scadiusera la valóre de 1 fr. unu galbenu se schimb'a cu 68 fr.*)

XXIII. Stefanu Béldi pana la a. 1823. Pre tempulu functiunei lui in a. 1821 venisera la Fagarasiu fórte multi boieri romani d'in caus'a turburarei eteristiloru greci si astufeliu se urcasera pretiulu victualorulu.

XXIV. Ioane Nemes de Hidvég in 1826.

XXV. Carolu Bruchenthal pana la a. 1848.

Dela 1850 inainte urmase absolutismu diece ani, pre candu si districtulu nostru avuse in totu respectulu sórtea celoru alalte districte si comitate ale Ar-

*) Istori'a domus seu conversus Fogarasiensis. Manuscr.

dealului. La a. 1861 se restaurà si i-se pusese in frunte dn. Ioane Branu de Lemény et Cosl'a. cá mare capitaniu. In 1863 i-se incorporà cerculu Branului ér' opidulu Fagarasiu in 1864 devenise municipiu urbanu de sene statatoriu. Domnului Brann la a. 1865 urmase in capitania cav. Ioanu Puscariu, ér' la a. 1865 d. Vasiliu Tamasiu.

Dupa registrulu bunurilor fiscale d'in 1650 districtulu Fagarasiului numer'a 62 comunitati, ér' boierimea romana o constitui urmatóriele familie: Boierescii, Comaromescii, Cornescii, Szilagyescii, Monescii, Grancescii, Pancescii, Stoicescii, Boieriu, Aldescii, Monescii, Consescii, Stembescii, Boierescii alu Sandrului, Cocanescii, Taflanescii, Literatii Pircii, Milesccii, Nalatiescii, Czezechescii, Motocescii, Barcilesccii, Popescii, Oprea Oprisii, Gorunii, Catanii, Gram'a, Gremoiu, Carlanu Rinea, Totu, Socaciu Judele Bogate, Ursu, Halmágyi, Gusaiila, Sierbanu, Secenesccii, Pestescii, Michaelle, Spatarulu, Constantinulu Boierulu, Dobranu, Bogdanu Neagoe, Dobrinu Stanislau, Radu Fetu, Radasiesccii, Graavu, Hangu, Votu, Roblea, Stanciu Sandoru, Codrea, Tataru, Cosgarea, Mailatu, Barsanu, Bolanu Bolea, Bicescii, Cabuzescii, Leabu, Comsiesccii, Strezescii, Demboiesccii, Solomonescii, Gubernosescii, Francescii, Stravesccii, Pandresccii etc.

Unele d'in aceste familie boieresci si capetara donatiunile sale chiaru dela principii Valachiei, ér' altele dela principii ardelenesci.

In temporele prime, si mai alesu pana la inceputulu seclului alu 16 d'in aceste familie se recrutau ostasii destinati a apará castrulu, ele erau indetorate a prende arm'a cu ocaziunea insurectiuniloru, d'in aceste se alegeau si capitanii supremi, cari in tempu de pace conduceau afacerile administrative si judecatoresci; ér' in tempu de resbelu erau conducatorii óstei districtuale, ca militia sub propriulu seu standardu. Aveau doi vice-capitani, unu notariu si sedri'a sa boieronale de 12 membrii numita asiá dela boierii adeca nobilii romani.

Mai tardioru urmele istorice ne arata doue table seau scaune judecatoresci in opidulu Fagarasiu, un'a sub presiedinti'a marelui capitaniu, ce constá d'in 12 boieri jurati si unu notariu. Acést'a judecá numai cauzele intre boieri si boieri. Apelatiunea se faceá la tabl'a regésca. Alt'a asiá numita a Provisoratului, in care se judecau cauzele d'intre iobagi si iobagi afora de celea criminale. Acést'a asemené aveá 12 asesori, si unu notariu. — Nobilii opidani sustetea v. ductorului loru.

Podulu de preste Oltu in form'a sa de astadi s'a contruitu in a. 1783, inse au existatu si pre la inceputulu seclului alu 15. unu feliu de podu stabile, cáce la 1664 principele Apafi prin articululu dietale alu 5. urgitéza renovarea accstui-a. In temporele mai vechi comunicatiunea cu celi de preste Oltu se intemplá prin ajutoriulu unei luntre, ce se deduce d'in urmatóriele ale unui poetu anonimu:

— — — erectus vis quidam flucti vogamque

Remigiis subigens ventosa per aequora cymbam
Quod fuit antiquum vereque insigne decorum
Nobilium Fogaras gelidis quos alpibus iltina
Circumdant queruli sinuoso tramite rivi,
Flexilis et ranco densatim murmuris torrens
Hinc autem rapido souitu spumosos Aluto
Nimboso rictu sinuosis flexibus errans
Inuius et cunctis velox nisi Lembus adesset.

Ioane Antonelli.

Padurile si insemnatatea loru.

(Continuare.)

Padurea nu risipesce ap'a pe car'e apuca a o trage la sine, ci cu crutiare si economia transmite d'in ea aburi in atmosfera, éra in diosu totu apa; formédia nuori, rona, plóia si in urm'a evaporarei recóre. D'in ea se formédia isvóra, cari adapa mereu píraiele, aceste valile si riurile.

Spre a ne face o intipuire despre facultatea de imbibitiune a pamentului paduretiu, o calitate eminantamente folosítóre a paduriloru, voiu aduce aici inainte rezultatulu mai multoru experimente, facute de unii d'intre cei mai renumiti barbati de specialitate.

Dupa acestia adeca stratulu superioru, séu pamentulu humosu este in stare a inghití pe de 6—8 ori atáta apa, pe cátu face greutatea sa, abstragendu dela acea cantitate nu ne'usemnataa, cáta se scurge dea-lungulu radaciniloru si pàna la o adàncime considerabile. Erá ce se intempla cu atáta multime de apa pe campulu séu loculu liberu, lipsitu de beneficatoriulu vestmentu alu padurei, o sciu si ni-o spunu multe localitati, cu grósa si cutremuru, lamentandu dupa padurile frumóse si scutitóre, ce le posedéu mai inainte si cari acum cu tóta incordarea se pare, cá nu mai esista posibilitate spre a le restituí. Pe unde au statu cei mai gigantici arbori si copaci, acum deabé crescu nisce tufe misere, geniste si spongii, cu tóte urmarile resultatóre din lips'a de paduri a unui tienutu. Pagub'a casiunata prin acést'a adese se sente in decursu de mai multi ani, si candu gandesci a fi dejá mantuitu, calamitatea se repetiesce si inca cu mai mare furia, aducendu-ne amente de pecatele commise de noi ori de stramosii nostrii prin devastarea paduriloru.

Pagub'a cea mai mare, intre atari imprejurari se observédia in locurile muntóse si mai alesu in partea de cátra média-di in fati'a sórelui.

Cáci pe candu primavér'a in partea de cátra média nópte se afla inca néua grósa, pe atunci in parte contraria micle, sirguitórele albine lucra d'in tóte puterile adunandu si stringendu miera si cér'a depe flori in cosnitiele loru.

Aici vegetatiunea se destépta mai de graba, capetandu mai multa si mai intensiva caldura dela sóre. La acést'a contribue fórté multu si impedecarea ventului rece de nordu, ce sufla mai in suprafati'a pamentului. Ce se intempla inse, candu acele parti suntu lipsite de beneficatoriulu scutu alu paduriloru?

Acolo, unde radiele sórelui cadu mai dreptu, mai verticalu pe cóstele muntiloru stâncosi, lipsiti de velulu padurei, acolo dar unde sórele exercita maximulu efectului séu infierbetandu stancile de nu poti tiené neci man'a pe ele, nu se sentiescu dupa sântitulú sórelui acele straturi de aeru cari, cum amu vedíutu mai susu, se cobóra nóptea d'in paduri respandínduse peste vali si campii, condensenduse ací spre a formá negura si róua. Atari localitati suntú serace de ploia si érn'a de néua. In zadarú cauti ací scutu in contr'a comprimetórei nadusieli a sórelui, càci anevoiá 'ti va succede se o affi. Néu'a se topesce fórté curendu, ap'a curge la vale cu unu sgomotu infioratoriu, surpandu pamentulu si manandu inaintea sa stanci si bolovani, cu cari acoperé locurile de cultura, pe unde trece si disparendu totu, asia de iute, cum au si venítu. Mai cà ti-ar vení se credi, cà neci n'a fostu ape, déca nu i-ai vedé si senti durerosu urmele, atàta de putienu remane atacatu pamentulu de acelu torente turbatu. Astufeliu de munti suntú fórté saraci de isvóra, numai unde si unde curge càte unu píriutu prin valile cele mai umbróse si mai adanci. Ríflu si píriulu, ce curgea mai inainte in linisce se pface acuma nu numai intr'unu fluvíu rapidu dupa unu povoiu intr'unu píriutu pe tempu de acesta, ci pierdura peste totu d'in cantitate apei, ce curgea intr'una anu. Vecinatatea sufere de uscatiune si cultur'a campului se primejdúiesce, càci nuorii mai nainte amici ai acestoru localitati, se tragu acumu in alte directiuni séu trecu numai inte pe deasupra, intr'acolu, unde se condenseadia si retienu de càtra aerulu rece d'in paduri, spre a se deslegá intr'o ploitia benefacatóre. Déca acei munti ar fi inveliti cu padure, cea mai mare cantitate de apa, cadiuta pe ei ar remané legata pe lungu tempu in porosulu pamentu eliberanduse numai pe incetulu, spre a adap'a limpedele isvoru séu apoi a se evaporá in atmosfera.

Infioratóre este impartasirea, ce ni-o face Blanquis, despre muntii lipsiti de paduri: „Alpii provençiali,*⁾ dice elu, devenira teribili. Cunoscú localitati, unde nu mai esista neci o tufa, neci unu pâlcu. Limb'a omenésca nu este in stare a dá o icóna fidela despre oribilele devastatiuni, ce le casiuna unu torente in acele nefericite regiunei a le Rhonei.**⁾ Ací nu mai este vorb'a de píraie esite d'in albia-le, ci de adeverate lacuri, cari navalíndu in cataracte, mana inaintele bolovani, cu unu tunetu, cá si candu s'ar descarca glóntiele d'in tunu, prin puterea prafului. Larm'a ce o produce e mai mare chiaru si decátu tunetulu.

Unu ventu vehemente le premerge vestíndu-le apropierea. Urmédia apoi valuri teribile, dupa càteva óre inse totulu e re'ntorsu érași in liniscea posomoríta, intensa peste acésta localitate. Pustiitu fora a fi udatu, inundatu fora a fi racoritu pamentulu remane mai pustiú, cá si candu n'ar fi ploatu de locu.“

*⁾ Provence in Franci'a.

**⁾ Rodanus.

Unu renumitu agricultorú vorbíndu despre padurile baconyane d'in Ungari'a, dice între altele: „Unele locuri ale acestei paduri suntú cu totulu pleșiuve, pe candu altele, in apropiere suntú acoperite de padurea cea mai frumósa.

Cele dintai suntú brasdate de píraia sapate de ploia surpanduse mereu. Ací se afla si multe gropi adunci si periculóse. La pólele acestoru cóste campíle au de a suferi cele mai teribile inundatiuni, in decursulu anului, incarcanduse cu masse mari de pamentu crudu si de bolovani, asia, încátu cultur'a lorú se periclitédia fórté, ba pe unele locuri e devínta chiaru imposibile. Aceste innoiroi se respandescu mereu in totu anulu, totu mai departe; totu mai cu nepuentia devine restituirea padurilor pe cóstele sterile, cari cu vro 70 de ani inainte de acést'a erau invelite de nisce arbori dintre cei mai frumosi si desi. Prin pustiirea lorú si astupara unele comune isvorulu lemnařitului cu totulu, periclitandusi si cultur'a agriloru precumu si a campuriloru.

Pe tempu ploiosu dar inundatiuni si imbaltosieri, deveníndu regiuni întregi pustiíte si nelocuite. Ce schimcare cumplita potú se casiunedie atari conditiuni! fora paduri lipsa de apa si seceta si érași fora paduri inecari si innoiroi.

Ce ar devení óre unele locuri lipsíndule padurile, sorgíntea recórei si umediale? Óre ce s'ar alege d'in ele pe acolo, unde caldur'a si asia este mare si cutropitori? Negresítu cà s'ar pface in pustiú, cumu este alu Sacharei, deveníndu imposibile ori-ce desvoltare sanatósa si normala a plantelorú. E adevératu, cà fora caldura nu póte se esiste neci unu organismu vietíuitoriu, dar nu este mai putienu adevérata, cà chiaru si caldur'a cea mai corespundietoria nu ar putea singura se produca si sustiena unu organismu fora concursulu umediei. Ambele intendiendusi un'a alteia mana de ajutoriu, determina marginile intenderi si respandirei verticale si orizontale a plantelorú.

O privire preste diferitele zone ale pamentului ni dà se íntielegemu cu cea mai mare probabilitate, cà esistínti'a padurilor e conditionata de unu gradu de umediela alu climei, care, de-si nu se póte determiná, totusi fora indoiéla nu póte se fia neínsemnatu. Cu càtu suntú mai putiene ploile, respective cu càtu o localitate e mai lipsita de paduri, pe atàta va fi ea si mai sterila, mai pustiá, mai pucienu roditóre; si acésta calamitate cresce in mesur'a in care caldur'a este mai mare si periodulu de vegetatiune mai lungu.

Pe la noi clim'a este priíntiósá tuturorú arborilorú contribuítori la formarea padurilorú, numai déca amu ajunge odata, cá se ne convíngemu si se ne ínteresamu mai cu dea-densulu de cultivarea si explotarea rationale a lorú. In regiuniile tropice inse, unde caldur'a este deprimatóre, vegetatiunea numai asia póte prosperá si a fi productiva, déca e ajutorata de ploi dese, satisfacundui-se trebúnti'a de apa si micsioranduse pe langa si prin acést'a efectulu nadu-

sitórielor radie ale sórelui. Se afirma, că productivitatea padurilor pe insul'a Ceylon, ar fi estraordinaria, de si caldur'a medilocia anuale se suie aci pâna pe la 25° graduri. Acést'a inse este usioru de esplicatu, déca consideramu imens'a cantitate de ploia, ce cade într'unu anu si care face peste 93^a; pe candu pe la noi de abea se suie pâna la 40^a.

(Va urma).

Nr. 217--1871.

Procesu verbale

luatu in siedinti'a estraord. a comitet. asoc. trans tienuta in 26. Aug. c. n. 1871 sub presidiulu dlui vicepres. Iac. Bologa, fiindu ddni membrii E. Macelariu, P. Maniu, Bar. D. Ursu, I. Tulbasiu, P. Rosc'a, I. V. Rusu, C. Stezariu, Z. Boiu, Vis. Romanu, Vas. Ardeleanu si I. Maximu.

§ 122. Secret. II. raportéza asupr'a concurselor intrate la comit. asoc. pentru 3 stipendia de cate 150—200 galb. create d'in partea societatiei „Transilvani'a“ d'in Bucuresci, si anume: unulu pentru montanistica, alu douilea pentru scól'a de punti si siosele (scóle de ponts et chaussées), er' al' treilea pentru o alta scientia esacta.

Referintele arata, in raportulu seu, că la susumentitele stipendia, au concursu 12 insi. totu teneri eminenti. D'intr'acestia 3 insi au facutu unu anu de studia la universitate, cu progresu mare parte, fórte bunu; 8 insi au absolvatu gimnasiu si au depusu esamenulu de maturitate cu calculi mare parte „deplenu maturi,“ unulu e baccalaureatu in litere si scientia, si éراس unulu absolutu de studiale reali, cu calculi mare parte „eminenti“ (vorzüglich, ausgezeichnet).

Deci referintele, avendu in vedere de o parte conditiunile regulamentului societatiei „Transilvani'a,“ de alta parte, pre lenga documentele produse despre progresu, portare si miseretate, avendu in vedere si principiulu, de a dá preferentia aceluor concurenti, carii au facutu studia mai inalte, se simte motivatu a face urmatóriele propuneri:

a) pentru montanistica, propune a se recomandá societatiei „Transilvani'a,“ concurentele Teodoru Ceontea, carele a facutu unu anu de studia la universitatea d'in Gratiu, si a depusu doue colocuii cu rezultatu fórte bunu, si astufeliu e miseru, fiindu tatalu seu insarcinatu cu familia numerosa.

b) pentru punti si siosele, propune a se recomandá Onoriu P. Tilea, carele a facutu unu anu de studia la institutulu politechnicu d'in Vien'a, si a produsu testimoniu de progresu d'in doue obiecte: bunu si eminente (vorzüglich), si acarui tata, e ingreuiatu cu crescerea altoru 6 prunci.

c) pentru o alta scientia esacta, propune a se recomandá Constantinu Barbesu, carele au facutu studia in sem. I. a. scol. 187°/₁ la politechnicu d'in Zürich, cu progresu bunu si indestulitoriu (4, 3), er' in sem. II. 187°/₁, la scóla politechnica d'in Monachiu (München) cu progresu fórte bunu (fórte mare), si aca-

riu tata, e ingreuiatu cu crescerea altoru 5 prunci, d'in cari 3 umbla la scól'a.

Presidiulu, dupa cetirea raportului referentelui resp. postesece pre membrii comit. a se enuciá in generale, asupr'a obiectului d'in cestiune, si apoi in specialu; dupa unele discusiuni in generale, trecunduse la desbaterea speciale, presidiulu pune mai antaiu la discusiune: 1-o propunerea referentelui, relativa la tenerulu, ce ar' fi de a se recomandá pentru montanistic'a.

Dn. Bar. Ursu e contra propunerei referentelui, deci propune d'in partesi, pentru montanistica pre Iosifu Popescu, carele a depusu maturitatea cu calculu generale de „perfecte maturu,“ si acarui tata, e insarcinatu cu crescerea altoru 10 prunci.

Dupa discusiuni, presidiulu, submite la votu ambele propuneri, si propunerea dn. Bar. Ursu, obtienendu maioritatea de 6 contra 4 voturi, — se redica la valóre de conclusu, si astufeliu pentru montanistica se decide a se recomandá concurentele Ios. Popescu.

2. Presidiulu pune acumu la desbatere, propunerea referentelui, relativa la tenerulu, ce ar' fi de a se recomandá pentru punti si siosele.

Dn. V. Romanu aratandu, că tatalu tenerului propusu de referentele, este administratoru protopopescu si cumu scia densulu, se afla in stare materiale buna, prin urmare e in stare asi tiené la scóla pe fiulu seu, propune d'in partesi, că pentru specialitatea d'in cestiune, se se recomende concurentele Nicolau Fogarasiu (alias Fogarasianu), carele a absolvatu cursulu scóleloru reale in Sibiiu cu distinctiune si a depusu esamenulu de inchieare (Schlussprüfung), cu calculi de eminentia, carele este recunoscutu si laudatu de intregu corpulu professoralu dela numitulu institutu cá o capacitate rara si a carui parenti suntu slabi si nepotentiosi si nu posedu nece o avere.

Dupa discusiune punendu-se si aceste propuneri contrarie la votu, propunerea dn. Romanu se primesce cu maioritate de 6 contra 4 voturi si astufeliu devenindu aceea conclusu pentru punti si siosele, se recomanda concurentele Nicolau Fogarasiu.

3. Presidiulu pune in fine la desbatere propunerea referentelui relativa la tenerulu, ce ar' fi de a se recomandá pentru o alta scientia esacta.

Referintele arata aici, că dupa cele intemplete (p. 1 si 2), se vede indemnatu asi retrage propunerea de mai inainta de sub c) si in loculu concurentelui Const. Barbesu, a propune acumu pre Nicolau Galea maturisatu cu calculu generale de „perfecte maturu,“ si fostu primu eminentu in gimnasiulu d'in Brasiovu, unu teneru, carele are numai o mama veduva, remasa cu 5 prunci, si cu mosia mica, d'in acareia venitu, abia póte subsistá dens'a si familia sa.

D'in contra dn. senatoru Rosc'a, adoptá acumu de a sa propria, propunerea de mai inainta a referentelui, si o recomanda comitetului spre primire. Dupa discusiune se submitu si aceste doue propuneri la votisare. Cu ast'a ocasiune voturile impartindu-se in doue parti egali, — 5 contra 5 voturi, — presidiulu cu votulu

seu, motivatu prin aceea, că concurentele propusu degia de dn. Rosc'a, dupa parerea sa merita preferentia, fienducă a facutu studia mai inalte, dirima cestiunea in favoerea concurentelui Constantinu Barbesu, si astufeliu se decide: cá numitul teneru se se recomende societatiei „Transilvani'a“ pntru specialitatea de o alta scientia esacta. Totu odata se decide, cá se se substerna societatiei „Transilvani'a,“ tóte concursale d'in preuna cu documentele respective intrate la susu amentitele stipendia.

§ 123. Secretariulu II. dà celire conclusului adunarei gen. dela Fogarasiu d'in 8 Ang. a. c. p. 17 si 19, relativu la bugetulu preliminaru pre anulu asoc. 187¹/₂.

Dupa conclusulu amentitu, adunarea gen. a statoritu urmatóriele positiuni:

1. Remuneratiune pentru secretariulu I. ca redactoriulu fóiiei „Transilvani'a“ 400 fr.

2. Remuneratinne pentru secretariulu II. 400 fr.

3. Remuneratiune pentru casseriulu asoc. 200 fr.

4. Spesele cancelariei 200 fr.

5. Doue stipendia de cate 150 fr. pentru doi iuristi, cu indetorirea, cá acestia se implinésca lucrarile de scriitori in cancelaria asoc. la olalta 300 fr.

6. Doue stipendia de câte 400 fr. pentru doi ascultatori de filosofia 800 fr.

7. Doue stipendia de câte 400 fr. pentru doi ascultatori de tehnica 800 fr.

8. Unu stipendiu pentru unu elevu de silvicultura 400 fr.

9. Trei stipendia de câte 50 fr. pentru gimnasisti 150 fr.

10. Trei stipendia de câte 50 fr. pentru studenti la scólele reale 150 fr.

11. Patru ajutoria de câte 50 fr. pentru 4 sodali de meseria, cualificati de a se face maestri, la olalta 200 fr.

12. Diece (10) ajutoria de câte 25 fr. pentru diece invetiacei de maseria, la olalta 250 fr.

13. Pentru inmultirea bibliotecei asoc. 100 fr.

14. Spese extraordinarie 200 fr.

15. Pentru servitoriulu concelarie asoc. 120 fr.

16. Chiria cassei asoc. 100 fr.

17. Unu stipendiu pentru unu elevu la scóla comerciale 50 fr.

Luandu-se la discussiune in ordine positiunile mai susu indigitate, se adusera urmatóriele dicisiuni:

a) Remuneratiunile secretariulu I si II. de sub pos. 1 si 2, remuneratiunea casseriului de sub pos. 3. spesele cancelariei de sub 4, plat'a servitoriului cancelariei de sub pos. 15, si chiri'a cassei de sub pos. 16, se asemnéza spre esolvire la cass'a asoc. si anume: remuneratiunea secret. I. (pos. I.) si a casseriului (pos. 3.) deodata, remuneratiunea secret. II. (pos. II.) in rate lunarie anticipative, spesele cancelariei (pos. 4.) si chiri'a cassei asoc. (pos. 16.) in rate trei-lunarie anticipative, si plat'a servitoriului cancelariei (pos. 15.) in rate lu-

narii decursive, adeca totu dupa norm'a observata si in anii trecuti.

b) pentru cele doue stipendia de sub pas. 5, pentru unu stipendiu de sub pos. 7, mai departe pentru stipendiale si ajutoriale de sub pos. 8, 9, 11, 12 si 17, cum si pentru doue sipendia, de sub pos. 10, se decide a se publicá concursu cu terminulu pana in 20. Septembre cal. nou a. c.

c) Venindu la discussiune, stipendiale de sub pos. 6, destinate, pentru doi ascultatori de filosofia secret. II, observéza, cá de-si tempulu de 3 ani, desiptu pentru absolvarea studialoru dela facultatea filosofica, a espiratu degia, totusi unulu d'intre stipendiatii asoc., anume: Ioanu Marcusiu cere a ise mai conferi si pre anulu scolasticu 187¹/₂ stipendiulu avutu, cá astufeliu se póta depune doctoratulu d'in filosofia, deci densulu, propune a se satisfaca cererei respectivului suplicante. Dn. Consiliariu Macelariu, d'in contra propune, se nu se satisfaca cererei respective, caci asoc. numai pana atunci póte se dea cuiva stipendiu, pana candu duréza cursulu desiptu pentru cutare specialitate: punendu-se la votu propunerile facute, se primesce cu maioritade de 7 contra 3 voturi propunerea dn. Macelariu, si astufeliu stipendiulu cestiunatu dechiaranduse de vacante, pentru ocuparea aceluia, se decide a se publicá concursu, cu terminulu mai susu indigetatu (lit. 6), si suplicantelui a ise resolví in sensu negativu. Totu odata, se dechiara de vacantu si cel'alaltu stipendiu pentru filosofia de sub pos. 6, usuatu in 3 ani, de Petru Em. Prodanu, carele d'in caus'a bólei, n'a potutu produce atestatele recerute nece pre an. scol. 187⁰/₁; pentru acest'a, inca se decide a se publica concursu cu terminulu mai susu indigetatu (lit. 6).

d) Unu stipendiu de sub pos. 7 (in anulu scol. trecutu de 300 fr. acumu redicatu la 400 fr.) usuatu in anulu scol. 187⁰/₁ de Michaelu Vasiliu, ascultatoriu de tehnica in Vien'a, cum si unu altu stipendiu de 50 fr. de sub pos. 10 usuatu de Niculae Trandaburu, studente in III. clasa la scóla reale d'in Brasiovu pre bas'a documenteloru produse, se lasa si pre anulu scolasticu viitoriu 187¹/₂ in usuarea respectiveloru stipendiatii, inse cu aceea conditiune, cá la tempulu seu, se substerna documente de imatriculare dela institutele respective.

e) Asupr'a pos. 13. relativu la inmultirea bibliotecei asoc., cum si asupr'a pos. 14, relativu la spesele extraordinarie, se reserva, a se dispune dupa trebuintiele, ce voru obveni.

f) In fine, conformu conclusului adunarei gen. dela Fogarasiu p. 19, se decide, cá cu ocaasiunca publicarei concurselor la stipendiale de sub pos. 5, 6, 7 si 8, intre conditiuni se se adauge clausul'a, cá stipendiatii se se deoblege prin unu reversu subscrisu de ei insisi, cumca dupa absolvarea studialoru, voru servi in patria, incatu 'si voru aflá postu corespondietoriu.

§ 124. Secret. II. observéza, cá departandu-se inca in lun'a trecuta de aici, fostulu scriitori in cancelari'a asoc. Mich. Rusu a fostu silitu asi-luá in ajuto-

riu pre lun'a curente, unu altu teneru, anume Elia Dabila, deci róga pre Comitetu, cá se asemneze acestuia, onorariulu de scriitoriu restante pre lun'a curenta, si totu-odata se se faca dispositiune, cá si pana candu iuristi ce se voru stipendiá, voru póte face servitie de scriitori in cancelaria, — ceea ce se va poté intemplá numai dupa espirarea terminului concursuale respective cu inceperea noului anu scol. in 1. Octobre a. c. — se se póta ajutá in afacerile scripturistice, care sunut degia cam multe, cu vreunu altu scriitoriu.

Conclusu, onorariulu restante pre lun'a lui Aug. a. c., se asemnéza susu-amentitului scriitoriu ajutatoriu, si totu-odata se concrede biroului pentru indeplenirea afacerilor scripturistice, a se ajutá dupa potentia si impregiurari, si la tempulu seu, a face propunerile de lipsa pentru remunerarea scriitorilor ajutatori.

§ 125. Dn. secret. I., G. Baritiu, cere a ise dá o anticipatiune de 100 fr. pentru spesele edarei fóiei asoc. Se asemnéza la cass'a asoc. esolvirea cerutei anticipatiuni.

§ 126. Secret. II. impartasiesce o scrisóre a comit. conducatoriu pentru serbarea memoriei lui Stefanu, adresa adunarei gen. dela Fogarasi [care a inse n'a apucatu adunarea a o primí, ér' aici inca s'a primitu numai in 19. Augustu a. c.], prin carea numitului comitetu invita poporul romanu a participá la serbarea amintita (nr. prot 209 1871). Spre scientia.

Verificarea protocolului acestei siedintie, se concrede domnilor membrii: P. Maniu, Bar. D. Ursu si Vis. Romanu.

Sibiiu datulu cá mai susu.

Iacobu Bologa,
vicepres.

I. V. Rusu,
secret. II.

S'a cetitu si verificatu Sibiiu in 3. Aug. 1871.

P. Manu.

Ursu.

V. Romanu,

CONSEMNAREA

membriloru ordinari si ajutatori ai asoc. trans., cari s'au subscrisu cu ocaziunea adunarei generale a XI. tienuta in Fagarasiu in 7 si 8. Aug. 1871 si au solvitu urmatórele sume:

A. D'in cerculu Rupei:

Dn. Pavelu Banutiú d'in Rupea cá membr. ord. 6 fr. Cá membrii ajutatori dela d-nii: Bercanu 1 fr. Ioane Mircea, parochu in Cati'a 1 fr. Ioane Ursu, docente 1 fr. Stanu Bucuru in Cati'a 1 fr. Ioane Iosifu, parochu in Draosu 1 fr. Nicolau Micca, administ. in Merches'a 1 fr. Avramu Boldea, economu 1 fr. Zacharia Schiopulu, economu 1 fr. Georgiu Forgocia in Ungr'a 1 fr. Ioane Rait'a, parochu 1 fr. Haritanu Siolc'a, parochu in Felmeru 1 fr. Ioane Mardanu, parochu in Jibert 1 fr. Moise But'a 1 fr. Ioane Dumbrava 1 fr. Ioane Mircea, parochu in Lomnic'a 1 fr. Ioane Oala, economu 1 fr. Iosifu Scarneiu in Sten'a 1 fr. Priu presiedintele agenturi d'in Ohab'a dela d nii Iacobu Teodoru Pop'a 1 fr. Iosifu Romanu Coconu 1 fr. Iosifu Chiorénu 1 fr. In sum'a 26 fr.

B. D'in tractulu Mandrei.

Cá membrii ajutatori dela d-nii: Nicolau Dobrinu, parochu in Buciumu 1 fr. Ioanu Iureojasiu, proprietariu in Buciumu 1 fr. Davidu Redocia, proprietariu in Buciumu 1 fr. Iacobu Dobrinu, proprietariu in Buciumu 1 fr. Ioanu Gram'a, proprietariu in Toderitia 1 fr. Iacobu Renghia, proprietariu in Toderitia 1 fr. Ioanu Nite Gram'a, proprietariu in Toderitia 1 fr. Ioane Gram'a, proprietariu in Toderitia 1 fr. Mateiu Siendrucu, capit. c. r. in pensiune in Ohab'a 1 fr. Bucuru Boeriu, locot. prim. in pens. in Ohab'a 1 fr. Georgiu Radu, propriet. in Ohab'a 1 fr. Ioane Lazariciu, docente II. in Ohab'a 1 fr. Nicolau Barbatu, parochu in Siercaitia 1 fr. Georgiu Barbatu, docente in Siercaitia 1 fr. Lazaru Barbatu, antiste in Siercaitia 1 fr. Bucuru Sierbanutiú, propriet. in Siercaitia 1 fr. Simione Radoiu, parochu in Olbacu 1 fr. Davidu Scurtu, v. not. in Olbacu 1 fr. Nicolau Avramu, propriet. in Olbacu 1 fr. Bucuru Avramu, antiste in Olbacu 1 fr. Ioane Scurtu, parochu in Sinca-noua 1 fr. Georgiu Hucusiu, v. not. in Sinca-noua 1 fr. Bucuru Scurtu, propriet. in Sinca-noua 1 fr. George Constantinu, antiste in Sinca-noua 1 fr. Ioanu Strembu, propriet. in Sinca-noua 1 fr. Nicolau Ratiu, antiste in Sinca-noua 1 fr. Iosifu Stoica, not. com. in Sinca-noua 1 fr. Iacobu Cocanu, parochu in Mandra 1 fr. Lazaru Comsia, docente in Mandra 1 fr. Leonte Taflan, propriet. in Mandra 1 fr. Bucuru Sim'a, propriet. in Mandra 1 fr. Arsenie Bunea, parochu in Vadu 1 fr. Iacobu Marginénu, notariu in Vadu 1 fr. Siandru Boieru, propriet. in Vadu 1 fr. Cá membrii ord. dela d-nii: George Morariu, propr. in Vadu 5 fr. si pentru diploma 1 fr. Efrem Pandria, pretore in Vadu 5 fr. si pentru diploma 1 fr. Stefanu Boieriu, v. pretore in Vadu 5 fr. si pentru diploma 1 fr. Georgiu Boieriu, locoten. prim. c. r. in pens. in Vadu 5 fr. si pentru diploma 1 fr. Nicolau Cosgaria, locoten. prim. c. r. in pens. in Vadu 5 fr. si pentru diploma 1 fr. Nicolau Raicu, parochu in Sinca-vechia 5 fr. si pentru diploma 1 fr. Comun'a Vadu 5 fr. Comun'a Mandra 5 fr. Comun'a Toderitia 5 fr. Comun'a Buciumu 5 fr. Comun'a Siercaitia 5 fr. Comun'a Ohab'a 5 fr. Comun'a Sinca-vechia 5 fr. Comun'a Sinca-noua 5 fr. Comun'a Olbacu 5 fr. Mateiu Siandrucu, capit. c. r. in pens. in Ohab'a 5 fr. si pentru diploma 1 fr. membru ordin.

C. Comun'a Vaid'a Rece 10 fr. si p. d. 1 fr. Cá memb. ord. pe 10 ani, solvindu pre fiacare anu câte 10 fr.

Dela privati d'in Berivoiu micu si anume: Primariulu Bucuru Carsteanu preda o suma de 50 fr. adunati dela mai multi locuitori. Dela dn. Andreiu Radesiu, parochu in Berivoi 5 fr. si p. d. 1 fr. Ioane Radesiu, propriet. in Berivoi 5 fr. si p. d. 1 fr. Naftanaila Raduletiu, parochu gr. orient. in Berivoi mari 5 fr. si p. d. 1 fr.

D. Dela Comun'a Copacelu 100 fr.

E. Dela Comun'a Becleanu 5 fr. si pentru diploma 1 fr. cu indetoxirea de a plati pre totu anulu 5 fr.

F. Dela privati d'in comun'a Urediu cá membrii ajut. si anume: dela dn. Georgie Cojocariu, jude com. in Urediu 1 fr. Danielu Bentia oratoru in Urediu 1 fr. Ioan Georgie Sasu in Urediu 1 fr. Moise Czippu in Urediu 50 cr. Georgie Bentia in Urediu 50 cr. Georgie Burtianu in Urediu 50 cr. D'in bucate adunate de prin comuna dela mai multi locuitori 3 fr.

G. Dela privati d'in comun'a Becleanu si anume: dela dn. Ioane Trombitasiu 5 fr. cá m. ord. Ioane Bursanu sen. 5 fr. cá m. ord. si 1 fr. pentru diploma. Cá membrii ajutatori dela d-nii Ioane Bursanu jun. 1 fr. Nicolae Tiutiur'a 1 fr. Ioane Cosma 1 fr. Moise Jiga 1 fr. Georgie Gram'a 1 fr. Mateiu Cazanu 1 fr. Toma Jiga 1 fr. Savu Stroje 1 fr. Nicodinu Ludu 1 fr. Ioane Bodimea 1 fr. Albert Rosenfeld 1 fr. Vasilie Copacea 60 cr. Georgie Tefamu 60 cr. Grigorie Cazanu 60 cr. Dela comun'a Becleanu 29 fr.

H. Dela privati d'in comun'a Breaz'a si anume: dela dn. Ioane Hasiu, notariu in Breaz'a 5 fr. cá m. ord. Ioane Georgie Hasiu, antiste in Breaz'a 5 fr. cá m. ord. Cá membrii ajutatori dela d-nii: Dragomiru Munteanu, supraveghiatoriu de finantia in

Breaz'a 1 fr. Samuila Ima in Breaz'a 1 fr. Iosifu Pralea in Breaz'a 1 fr. Ioanu Pralea in Breaz'a 1 fr. Vasile Toma in Breaz'a 1 fr. Iuon Toma si socii in sume mai marunte cu totulu 23 fr. Iosifu Hasiu, parochu in Breaz'a 5 fr. cá m. ord. Ioane Popa, economu in Breaz'a 5 fr. cá m. ord. Dela mai multi locuitori in sume mai mici 20 fr.

L. Dela locuitorii mai diosu insemnati d'in comun'a Margineanu dela d-nii: Mateiu Fulicea, parochu in Margineanu 2 fr. Ioan Grancea in Margineanu 1 fr. Daniel Lie in Margineanu 3 fr. Iansiu Fulnicea in Margineanu 5 fr. Iuonu Ursu in Margineanu 2 fr. Davidu Iuon Ursu in Marginea 1 fr. Zacharia Ursu in Margineanu 1 fr. Ione Georgie Ursu in Margineanu 1 fr. Sandru Olia in margineanu 1 fr. Zacheiu Popa in Margineanu 1 fr. Davidu Nica Panduca in Margineanu 1 fr. Georgie Constantin, jude in Margineanu 1 fr. Iosifu Klein in Margineanu 2 fr. George Popu, locotenente in Margineanu 1 fr. Lazaru Ludu in margineanu 1 fr. Zachiu, judele in Margineanu 1 fr. Tamas Popa Grancea in Margineanu 1 fr. 20 cr. Georgie Sinocile in Margineanu 50 cr. Iliia Popa in Margineanu 50 cr. Iuon Davidu Iaina in Margineanu 50 cr. Iuon Danila Pandrea in Margineanu 50 cr. Iuonu Ionescu Pandrea in Margineanu 50 cr. Tamas Munteanu in Margineanu 50 cr. Georgiu Zacheiu Sindrucu in Margineanu 20 cr. Sandru Siendrucu in Margineanu 30 cr. Georgie Danila Grancea in Margineanu 50 cr.

K. Dela comuna Sabesiu contribuire la asoc. 45 fr.

L. Dela mai multi privati d'in comun'a Sasciori in bani gat'a. 15 fr.

M. Dela locuitori dela comun'a Rensoru s'a incassatu pentru asoc. 35 fr.

N. Dela locuitorii d'in comun'a Sevestreni cá colecta in bani si anume: dela dn. Iosifu Motocu, jude in Sevestreni 2 fr. Pant. Dobeinu, oratoru in Sevestreni 3 fr. Mich. Biliboca, docente in Sevestreni 1 fr. Iacobu Micu in Sevestreni 1 fr. Lascu Motocu in Sevestreni 1 fr. Iacobu Czech in Sevestreni 50 cr. Iacobu Gavriila in Sevestreni 40 cr. Sam. Racianu in Sevestreni 50 cr. Iuon Micu in Sevestreni 20 cr. Sam. Micu in Sevestreni 20 cr. And. Voileanu in Sevestreni 20 cr. diu cass'a alodiala in Sevestreni 5 fr. si pre bucate vendute 5 fr. 20 cr.

O. Dela comun'a Ileni cá membru fundatoriu 200 fr. cu indatorirea de a plati in 10 ani pre facare anu cate 20 fr. s'a incassatu 20 fr. Dela d-nii Tamasiu Cornea, jude com. in Ileni 5 fr. cá m. ord. si 1 fr. pentru diploma. Georgie Pireu, parochu in Ileni 2 fr. cá m. ajut.

P. Dela comun'a Recea-telechiara (Teleki Recse) cá membru ord. cu obligatiune de asolvi in 10 ani 100, s'a incassatu 20 fr. si p. diploma 1 fr.

Q. Dela dn. membrii ord. si ajutatori d'in Fagarasiu si anume: Iosifu de Poparadu, cancelistu jud. in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Teofilu Francu, v. fiscalu in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Ilariu Duvlea, asessoriu in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Neculau Ressei, revisorur distr. in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Petru Popu, v. not. distr. in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Greg. Negrea Pifiveteianulu, controloru distr. in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Nicolae Densiusianu, concepistu de advocatura in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Ioanu Cinte, actuandu urb. in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Neculau Garioiu v. not. jud. in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Georgiu Negrea, asessoriu in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Ioanu Dima Petrascu. direct. scol. in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Georgiu Boeriu, v. jude tract. in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Michailu Popu, negotiatoriu in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Basiliu Popu, propriet. in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Iosifu Botezanu, jude tract. in Fagarasiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. d. Romanu Dimboiu, parochu in Sebesiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. Danila Gremoin, protonot. distr. in Fagarasiu pre 186 $\frac{8}{9}$ si 186 $\frac{9}{70}$ 10 fr.

Ioane Ilarea, asessoriu in Fagarasiu pre 187 $\frac{0}{1}$ 5 fr. Gregoriu Maieru in Fagarasiu pre 186 $\frac{8}{9}$ si 186 $\frac{9}{70}$ 10 fr. Petru Popescu, protopopu in Fagarasiu 186 $\frac{9}{70}$, 187 $\frac{0}{1}$, 10 fr. Ioane Codru Dragusianulu, v. capitanu in Fagarasiu pre 187 $\frac{0}{1}$ 5 fr. Ioane Romanu, advocatu in Fagarasiu pre 186 $\frac{9}{70}$, 187 $\frac{0}{1}$ 10 fr. Necolau Siustai, presidente de Sedria in Fagarasi pre 186 $\frac{9}{70}$ 5 fr. Basiliu Tamasiu, capitanu in Fagarasiu pre 187 $\frac{0}{1}$ 5 fr. Iosifu St. Siulutiu, asessoriu urb. in Fagarasiu pre 186 $\frac{9}{70}$, 187 $\frac{0}{1}$ 10 fr. Ioane Antonelli, vicariu in Fagarasiu pre 187 $\frac{0}{1}$ 5 fr. Georgiu P. Fogarasiianulu, primariu in Fagarasiu pre 186 $\frac{9}{70}$, 187 $\frac{0}{1}$ 10 fr. Ioan Grama, asessoriu in Fagarasiu pre 187 $\frac{0}{1}$ 5 fr. Basiliu Stanciu, capitanu c. r. pes. in Vistea pre 186 $\frac{9}{70}$, 187 $\frac{0}{1}$ 10 fr. Iovianu Stoic'a in Fagarasiu pre 186 $\frac{9}{70}$, 187 $\frac{0}{1}$ 10 fr. Cá membrii ajutatori dela d-nii: Demetriu Blotiu, cancelistu jud. in Fagarasiu 1 fr. Samuila Ganea, cancelistu jud. in Fagarasiu 1 fr. Georgiu Bologa, carcerariu in Fagarasiu 1 fr. Petru Fara, conducatoriu de carti tund. in Fagarasiu 2 fr. Ioan Aiseru, economu in Fagarasiu 2 fr.

R. Dela comun'a Sambat'a inferiere cá m. ord. cu indatorirea de a plati in 10 ani 100 fr. s'a incassatu 10 fr. si 1 fr. pentru diploma.

S. Dela comun'a Besimbacu cá m. ord. cu indatorirea de a plati in 10 ani 100 fr. s'a incassatu 10 fr. si 1 fr. p. d.

T. Dela comun'a Vistea inf. cu indatorirea de a plati in 10 ani 200 fr. s'a incassatu 20 fr. si 1 fr. p. d.

U. Dela comun'a Vistea superioare cá m. ord. cu indatorirea de a plati in 10 ani 100 fr. s'a incassatu 10 fr. si 1 fr. pentru diploma.

V. Dela comun'a Dragusiu cá m. ord. cu indatorirea de a plati in 10 ani 100 fr. s'a incassatu 10 fr. si 1 fr. p. d.

W. Dela comun'a Sambet'a sup. resaritena si apusena cu indatorirea de a plati in 10 ani 200 fr. cá m. fund. s'a incassatu 20 fr. si 1 fr. p. d.

X. Dela comun'a Lis'a cá m. ord. cu indatorirea de a plati 150 fr. s'a incassatu 15 fr. si 1 p. d.

Y. Dela comun'a Posiort'a cá m. ord. cu indatorirea de a plati in 10 ani 100 fr. s'a incassatu 10 fr. si 1 fr. pentru diploma.

Z. Dela comunele ambii Voivodeni (mari si mici) cá m. ord. cu indatorirea de a plati in 10 ani 150 fr. s'a incassatu 15 fr. si 1 fr. p. diploma.

AA) Dela comun'a Ludisioru cá m. ord. cu indatorirea de a plati in 10 ani 100 fr. s'a incassatu 10 fr. si 1 fr. pentru diploma.

BB) Dela dn. Romanu Dimboiu, parochu in Siebesiu 5 fr. cá m. ord.

CC) Dela mai multi privati d'in comun'a Voil'a si anume: dela familie boerenale Sierbanu, Gabor, Moianu, Dobrin, Popu, Francasiu si Sinteu cu totulu 30 fr. Dela comun'a Voil'a 5 fr. cá m. ord. si 1 fr. pentru diploma. Cá membrii ajutatorii dela d-nii: Tom'a Gaboru, parochu in Voil'a 1 fr. Samuila Gaboru, locotenente sup. 1 fr. 50 cr, Georgie Dordea, invetiatoriu in Voil'a 1 fr. Daniele Sierbanu, notariu in Voila 1 fr. Georgiu Gaboru, jude com. in Voil'a 1 fr. Tom'a Gaboru, colectoru in Voil'a 50 cr. Todoru Petrisioru, invetiatoriu 1 fr. Iosifu Grünfeld, negotiatoriu in Voil'a 1 fr. Hermanu Kraus, negotiatoriu in Voil'a 40 cr. Moritz Neuman, negotiatoriu in Voil'a 40 cr. D-n'a An'a Georgie Dordea in Voil'a 1 fr. D-nii Iuonu Sierbanu in Voil'a 40 cr. Niculau Sierbanu, parochu in Voil'a 1 fr.

(Va urma.)